

ствари, на којима Црногорац велику важност полаже, и у чему он своје украшеније тражи. Но и има код тог народа управ оружија која украшенија достојна су. Виде се често код најпростије одевеног човека с најлепшим сребром уложени и с тим најхудожественије оковати пиштољи, кои се због њихове сјајности леденице зову. Исто тако видити је у Црној Гори најлепше дамасцирате пушке са сребрним цевима, а и са сребром оковати ханцара. Највећу част тиј драгоцене оружија јесу Црногорци у своим разним биткама од Турака задобили. На свезки каиша, или обичније на једном особитом каишу, висе два мала са цином обложена патронташа, и покрај тога још један мали цеп, у ком новце и друге мале ствари сохрањавају; даље носе они на себи једну зетлинову кутију (Selbüchse), за оружија ко сохрањенију против рђе од времена до времена мазати моћи; једно оцило, које је тако направљено, да оно одврнуто за запаленије употребити се може. Сврху тога носи Црногорац у земаљском језику зовому струку, без које ни један корак не иде. При лепом времену носи он ту преко рамена; при рђавом времену заклања он себе и своја оружија том у толико, у колико је можно од кише, при ноћи јест она његова постеља. — То је ношиво Црногораца, како у лето, тако и у зиму; врат је у свако доба отворен и непокривен; код оних, кои никековог пруслука немају, такође и прси. Код оних, кои никакви свезкиј немају, него само пиштоље и ханцаре у појасима или патронташима носе, види се и гол трбу од појаса до чакшира. — Бркове носи свакиј Црногорац, а браду и половину косе на глави обкружено брију. Ништа мање небрију се они у одређена времена, него или само пред једним великим празником, кад је брада већ доста прилично нарастла или вообште кад прилика пода обријати се, коју услугу взаимно или из угодности чини. Вообште није дело Црногорца лепим бити хотети, напротив такво би намреније било презрено и изсмејано.

V. БОРОЦКИЈ

БРАНИОЦИ МАНАСТИРА ОСТРОГА 1852—3 ГОДИНЕ

Душан Вуксан је још 1935 године покушао, да изради сигуран списак учесника у славној одбрани манастира Острога за вријеме познатих »девет крвавих дана«, то јест од 30 децембра 1852 до 8 јануара 1853 године. Ту је Вуксан изнио и ток одбране манастира и све спискове бранилаца манастира до којих је могао доћи. Но ипак није могао дати дефинитиван и поуздан списак свих учесника у одбрани Острога, ма да је имао у рукама неколико спискова (З а п и с и к њ, XIV, стр. 129—140).

Прегледајући документа Цетињског архива ја сам нашао податке за два учесника у поменутој одбрани Острога, који нијесу поменути у Вуксановим списковима, па их нема ни у народ-

ној пјесми »Ударац Омер-пашин на Црну Гору 1852—1853 године«, коју је објавио Вук Караџић свега дванаест година послје одбране Острога, због чега је Вуксан с правом рачунао списак лица која се у њој помињу као највјеродостојнији. Документи у којима се помињу два до сада непозната браниоца манастира Острога јесу копије издатих им увјерења, а оба увјерења потичу из мјесца августа 1854 године. Вјероватно је, дакле, да су убрзо послје завршених ратних операција настали спорови око тога, ко је све био у славној одбрани манастира, па су се за доказ о учествовању почела чак тражити и увјерења, те су их тражили и Иво Перашев Иванишевић, из Доњега Краја код Цетиња, и Пеко Бекичин Лаковић, из села Пожара у Бјелопавлићима. Ево дословно копије издатих им увјерења, али се мора имати у виду, да је секретар Сената, који сигурно није учествовао у борбама противу Омер-паше, у Иванишевићевом увјерењу погрешно метнуо, да је борба била »у јанвару мјесецу 1852 године«, мјесто 1853 г.

Р. Ј. Д.

I

(Но) 313

СВИДЈЕТЕЛСТВО

Коим се обзнањује од стране овога Правителствујуштега Сената свакому кому о том знати надлежи, да показатељ овога Иво Перашев Иванишевић из Доњега Краја с Цетиња јест био обдарен од Његове Свјетлости Господара Књаза Данила I-га с једном сребрном медаљом за његову храброст и отличје против турске војске у Монастир Острочки у Јанвару мјесецу 1852-ге године и зато је као правому заслуженику дозвољено свуда и смјело исту медаљу носити.

Цетиње 3/15 Августа 1854-го года.

Президент Сената

II

Но 326

СВИДЈЕТЕЛСТВО

Коим се освједочава свакому кому знати и видјети надлежи, како показатељ овога Пеко Бекичин Лаковић из села Пожара, Бјелопавлићке Нахије, Црногорац, за отлично јунаштво и храброст које је ономањске 1852/3-ће године у Монастиру Острожском противу Омер Пашине војске указао и у истом боју три турске главе посјекао, обдарио га је Његова Свјетлост Господар Књаз Данил I са сребрном црногорском медаљом, и зато као прави и заслужени отечественик може је свуда носити и своје прса дичити.

Оволико се потврђава од стране Правителствујуштега Сената, с приложенијем сопственига печата.

Цетиње 15/27 Августа 1854.

(М. п.)

Пресид. Сената